Unele consemnări despre condițiile de mediu de la sfârșitul mileniului IV a. Chr. în silvostepa pruto-nistreană. Studiu de caz în baza așezării Gordinești II-*Stînca goală*

CZU: [904:504]:902.2(478-22)

Ghenadie SÎRBU 0000-0002-4525-1239
Piotr KITTEL 0000-0001-6987-7968
Małgorzata RYBICKA 0000-0001-9889-3481
Dariusz KRÓL 0000-0001-7696-1308
Mirosław MAKOHONIENKO 0000-0003-0889-8700
Dalia POKUTTA 0000-0003-2049-6886
Michał SŁOWIŃSKI
Michał GŁOWACZ
Sergiu HEGHEA 0000-0003-1315-6410

Rezultatele săpăturilor arheologice efectuate în campaniile 2016-2019, susținute de prospectarea magnetometrică și scanările GPR, ne permit să formulăm ipoteze ce țin de organizarea internă a așezării eneolitice târzii Gordinești II-*Stînca goală*. Astfel, datele furnizate de imaginile obținute ne permit să identificăm cca 16 locuințe, care, cel mai probabil, aveau o structură arhitecturală ușoară. Lipsa unei legături stratigrafice, precum și setul standardizat de artefacte arată existența unei omogenități în cadrul așezării cu o evoluție pe termen scurt. Economia celor care au locuit promontoriul de la Gordinești era orientată atât spre cultivarea cerealelor și creșterea animalelor, cât și spre vânat; lucru demonstrat prin descoperirea de cereale calcinate și a unui lot considerabil de material arheozoologic.

Analiza macroscopică a resturilor vegetale obținute în urma studierii probelor de sol, colectate de pe perimetrul a două locuințe, au relevat prezența ghindei de stejar (*Quercus robur*), precum și a cărbunelui de lemn de la *Fraxinus excelsior*. Acest lucru demonstrează că, în vecinătatea așezării, existau păduri de foioase. În plus, numeroase rămășite macroscopice de polen de la specia de plantă *Stipa tenuissima* indică prezența vegetației/lor specifice zonei de stepă.

Prezența solurilor fertile, dezvoltate pe loess sau pe argile rezultate din alterarea calcarelor, suprafața înaltă a terenurilor supusă eroziunilor denaturate, văile și terasele râului Racovăț au creat condiții favorabile pentru cultivarea cerealelor, ceea ce denotă că amplasarea sitului a fost una benefică pentru locuitorii din preistorie. Ipotezele respective au fost susținute și de rezultatele analizelor izotopice.

Poziționarea sitului Gordinești II-*Stânca goală* pe un promontoriu înalt, cu maluri abrupte, a creat impedimente la valorificarea apelor curgătoare ale râului Racovăț. Cel mai probabil, sursele acvatice utilizate în alimentare se aflau în zona depresionară de la est de sit, unde apele subterane sunt mai adânci, dar totuși accesibile pentru forarea fântânilor destinate aprovizionării cu apă potabilă.

Datele oferite prin săpături arheologice, precum și studiile interdisciplinare, arată că așezarea Gordinești II-*Stânca goală*, la potențialul necesar dezvoltării paleo-economiei și în condițiile climaterice corespunzătoare, a cunoscut o evoluție de cca 150-200 de ani, fapt confirmat și de cele 12 probe radiocarbon.

Astfel, apariția așezărilor cu amplasare topografică, structură internă și ansamblu de vestigii, asemănătoare celor de la Gordinești II-*Stânca goală*, în silvostepa de la vest de Prut, precum și în Ucraina de Vest, nu a fost doar efectul migrației, ci și o subordonare factorilor climaterici.